

Adviezen en leefregels na het verwijderen van de prostaat

Da Vinci-operatierobot

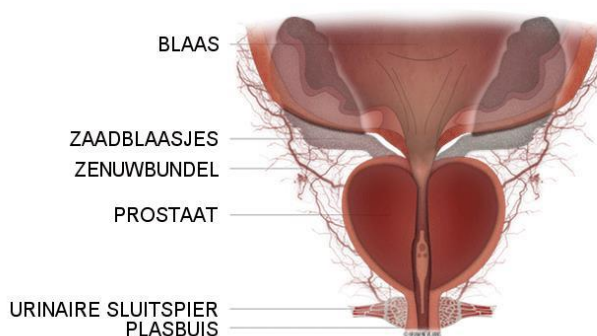
Inleiding

U heeft zojuist een operatie aan de prostaat gehad. De prostaat is verwijderd met behulp van de Da Vinci-robot. Afhankelijk van uw herstel kunt u de dag na de operatie weer naar huis. U gaat naar huis met een verblijfskatheter. Deze katheter blijft ongeveer 6 dagen zitten. In deze folder krijgt u informatie over de verblijfskatheter, de verzorging van de katheter, hoe u met de katheter om moet gaan en hoe u complicaties kunt voorkomen. De verpleegkundige geeft u een katheterpakket met beenzakken en nachtzakken mee voor thuis. Eventueel kan de verpleegkundige thuiszorg voor u regelen. Heeft u na het lezen van de folder nog vragen, dan kunt u deze stellen aan de arts of verpleegkundige.

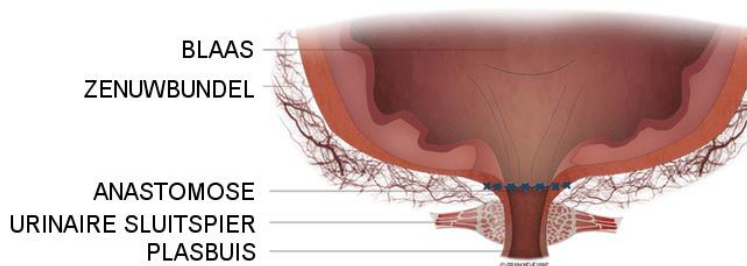
Een verblijfskatheter

De arts heeft de verblijfskatheter ingebracht tijdens de operatie. Een verblijfskatheter is een soepele holle slang. Deze katheter blijft zitten in de blaas, doordat er een ballonnetje wordt opgeblazen in de blaas. Deze ballon voorkomt dat de katheter uit de blaas valt. Via de katheter kan de urine aflopen uit de blaas. U kunt dus niet meer normaal plassen als u een katheter heeft.

Voor de ingreep

Na de ingreep

Verzorging

Was dagelijks de huid rondom het plasgaatje met lauw water zonder zeep of andere verzorgingsproducten. Mannen dienen onder de voorhuid te wassen om de katheter zoveel mogelijk bacterievrij te houden. Let op dat de voorhuid daarna weer over de eikel wordt getrokken.

Urineopvangzakken

Algemeen

Een urineopvangzak is bedoeld om urine in op te vangen. De opvangzak is gemakkelijk aan te sluiten op een katheter. Er zijn twee soorten opvangzakken:

- Dagzak (beenzak)
- Nachtzak

Overdag draagt u een **dagzak**: dit is een kleine zak waar een halve liter urine in kan. De dagzak draagt u op uw boven- of onderbeen, afhankelijk van de soort, en kunt u bevestigen met speciaal bevestigingsmateriaal. Als de beenzak vol zit met urine, kunt u het kraantje aan de onderkant openzetten en de urine in het toilet laten lopen.

Vergeet niet het kraantje dicht te zetten, nadat u de opvangzak heeft leeggemaakt.

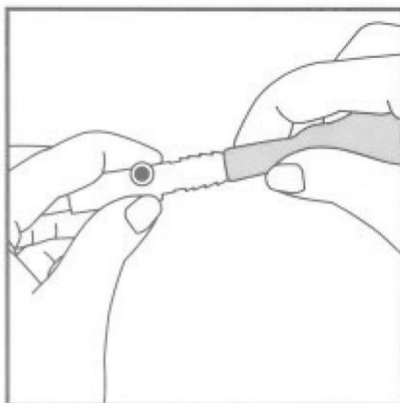
's Nachts gebruikt u een **nachtzak**: dit is een grote zak met een langere slang waar twee liter urine in kan. Deze nachtzak kunt u doorkoppelen aan de dagzak. De nachtzak moet altijd lager hangen dan uw blaas, anders loopt de urine niet af. U kunt de nachtzak in een emmer of teiltje doen naast het bed.

Vorbereiding voor het aansluiten van de opvangzak

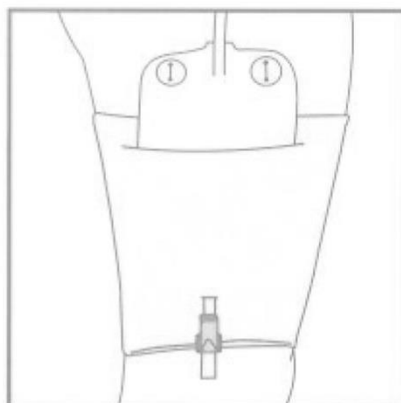
- Was uw handen goed met water en zeep.
- Controleer of het kraantje van de opvangzak gesloten is.
- Verwijder het beschermdopje van het aansluitstuk.
- Let op dat de slang van de opvangzak niet knikt.

Aanbrengen dagzak

1. Maak de dagzak vast aan de katheter. Let op: eerst het beschermdopje van de connector afhalen. Zie afbeelding.

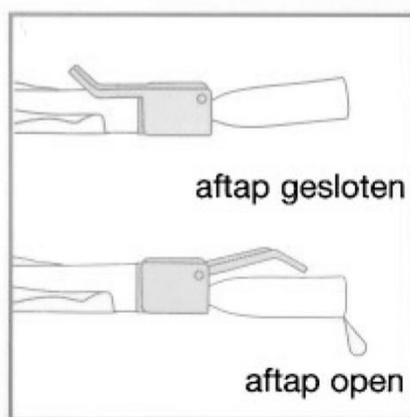

2. Maak de dagzak vast aan uw been met speciaal bevestigingsmateriaal. De dagzak moet lager dan de blaas hangen. Zie afbeelding.

Het legen van de dagzak

Leeg de dagzak regelmatig. Doe dit door de dagzak boven het toilet te houden en het kraantje te openen. Nadien de aftap afdrogen en het kraantje weer sluiten. Zie afbeelding.

Doorkoppelen nachtzak aan dagzak

De nachtzak kan worden gekoppeld aan de dagzak. Het doorkoppelen van de opvangzak is handig voor in de nacht en hierdoor is de kans op urineweginfecties kleiner.

Doorkoppelen voor de nacht:

- Leg de nachtzak in een emmer of teiltje naast het bed.
- Haal het beschermdopje van het aansluitstuk.
- Maak het aansluitstuk van de nachtzak vast aan de dagzak.
- Zet het kraantje van de dagzak open.
- Zorg dat het kraantje van de nachtzak gesloten is.

De volgende ochtend:

- Sluit het kraantje van de dagzak.
- Koppel de nachtzak los.
- Open het kraantje van de nachtzak boven het toilet.
- Spoel de nachtzak door met water (eventueel met een beetje azijn).
- Doe vervolgens het beschermdopje weer op het aansluitstuk.
- Wikkel de nachtzak daarna in een schone handdoek en bewaar het op een droge plaats.

Verschonen van de opvangzakken

Alleen als u 's nachts een nachtzak doorkoppelt aan de dagzak, kunt u veilig meerdere dagen dezelfde opvangzakken gebruiken. De opvangzak is 5-7 dagen te gebruiken. Gebruik een vaste dag voor het verschonen van de opvangzakken.

Douchen met een opvangzak

Met een opvangzak kunt u gewoon douchen. Bescherm de opvangzak tijdens het douchen door er een plastic zak omheen te doen.

Mogelijke problemen

Tijdens het dragen van een blaaskatheter kunt u last krijgen van:

- Lichte blaasirritatie (het gevoel dat u moet plassen).
- Urinelekkage langs de katheter. Dit wordt veroorzaakt door blaaskrampen of een volle blaas. Als u veel last heeft van urinelekkage, kunt u contact opnemen met de verpleegkundig consulent urologische oncologie voor het aanvragen van incontinentiemateriaal.
- Irritatie van de plasbuis door het heen en weer schuiven van de katheter in de plasbuis. Hierdoor kan afscheiding rondom de katheter ontstaan.
- Bloed in de urine.

Loopt er geen urine meer in de opvangzak? Controleer dan het volgende:

- Zit er misschien een knik in de slang?
- Hangt de opvangzak wel lager dan de blaas?
- Heeft u voldoende gedronken? (minimaal 1,5 liter, dit zijn tien glazen per dag.) Heeft u een vochtbeperking, dan geldt dit niet voor u!
- Zorg ervoor dat uw ontlasting regelmatig komt en niet te hard is.

Heeft u deze eventuele problemen opgelost, maar loopt de urine nog steeds niet? Dan is het verstandig om contact op te nemen met uw huisarts of de polikliniek.

Neem bij de volgende problemen **nog dezelfde dag** contact op met uw huisarts of uroloog of buiten kantooruren met de dokterswacht:

- Bij blijvende pijn.
- Bij verhoging/koorts hoger dan 38,5 graden.
- Als er bloedsporen in de urine zitten die niet verdwijnen na veel drinken.
- Als uw urine troebel is en/of vies ruikt en dit niet verdwijnt na veel drinken.
- Als u een branderig gevoel heeft en dit niet verdwijnt na veel drinken.
- Bij blijvende urinelekkage langs de katheter.
- Wanneer de katheter er uit is gevallen.

Let op: Na een radicale prostaatverwijdering met behulp van de Da Vinci-robot mag de urinekatheter niet door uw huisarts of door de dokterswacht worden vervangen of herplaatst. Overleg altijd eerst met de dienstdoend uroloog.

Met een katheter heeft u een verhoogde kans op een urineweginfectie. Standaard controleren van de urine heeft geen zin, omdat er altijd bacteriën in de urine zitten. Voorkom onnodig gebruik van antibiotica. Behandeling met antibiotica heeft alleen zin bij klachten (koorts, pijn, algehele malaise, vieze/ruikende urine). Als u het niet vertrouwt,

overleg dan met uw huisarts of uroloog. Omdat soms de stoelgang (ontlasting) wat moeilijk gaat, krijgt u een recept mee om de stoelgang soepeler te laten verlopen.

Controle-afspraak

Na 6 dagen krijgt u een afspraak op de polikliniek urologie. U heeft een afspraak met de continëntieverpleegkundige. Zij verwijdert de katheter en geeft u uitleg over incontinentiemateriaal en geeft u een pakket. Deze afspraken vinden plaats op de polikliniek urologie, route 72.

Na 8-10 dagen heeft u weer een afspraak op de polikliniek urologie bij de uroloog voor de uitslag van het weefselonderzoek. Dit is de uitslag van de patholoog-anatoom die uw prostaatweefsel heeft onderzocht. Het prostaatweefsel (en eventuele lymfeklieren) is verwijderd tijdens de operatie. Op indicatie van de uroloog kan het zijn dat, voordat de katheter wordt verwijderd, er een röntgenfoto wordt gemaakt om te zien of er nog lekkage van het naadje is waar de blaas op de plasbuis is gehecht. Dit onderzoek is niet standaard en niet nodig voor iedere patiënt.

De uroloog bespreekt tijdens de opname met u hoelang de katheter moet blijven zitten.

De verpleegkundig consulent urologische oncologie informeert u over verdere leefregels en adviezen.

Verwijderen van de katheter

Op de polikliniek urologie wordt de katheter verwijderd. U kunt thuis na het verwijderen van de katheter weer contact opnemen met uw eigen bekkenfysiotherapeut.

Problemen na het verwijderen van de katheter

Na het verwijderen van de katheter kunt u last hebben van:

- Ongewild urineverlies
- Bloed in de urine
- Kleine beetje plassen
- Pijn bij het plassen

Dit zijn normale problemen, die na enige tijd vanzelf verdwijnen. Wanneer u zich ongerust maakt, bespreek dit dan met uw behandelend uroloog of de verpleegkundig consulent urologische oncologie.

Adviezen en leefregels

U moet goed blijven drinken. De wond geneest dan sneller. Het plassen kan nog wat pijnlijk zijn. Het is ook mogelijk dat u de plas moeilijker kan ophouden. Dit kan een aantal maanden duren. De eerste 4 – 6 weken is het beter dat u:

- Geen zware lichamelijke arbeid verricht (geen zware tassen of tuinwerk).
- Niet fietst of een bromfiets bestuurt.
- Niet perst bij de ontlasting. Het is belangrijk dat u vezelrijk eet en het medicijn neemt om de ontlasting te stimuleren.
- Goed naar uw lichaam luistert.
- Rustig uw conditie weer opbouwt

Bij pijn kunt u een pijnstiller gebruiken.

Mogelijke complicaties

Mogelijke complicaties na een prostaatoperatie met de Da Vinci-robot zijn trombose, nabloeding en wondinfectie. Wanneer u thuis koorts (hoger dan 38,5°C) of steeds meer pijn krijgt, moet u contact opnemen met de polikliniek urologie of de verpleegkundig consulent urologische oncologie. Er is een kleine kans (tussen 0 – 5%) dat u na de operatie voorgoed moeite zult hebben met het ophouden van uw urine.

U kunt problemen krijgen met uw erectie. Zenuwen en bloedvaten die zorgen voor de erectie lopen vlak langs de prostaat. Het is vanwege de kanker niet altijd mogelijk die te sparen. Dit is afhankelijk van de mate waarin de prostaatkanker is uitgebreid. Het kan meer dan een half jaar duren voordat duidelijk is of de zenuwen gespaard zijn gebleven of dat de impotentie definitief is.

Bereikbaarheid

U kunt de polikliniek urologie bereiken via telefoonnummer 058 – 286 6150 van 8.30 tot 16.30 uur.

U kunt de verpleegkundig consulent urologische oncologie bereiken via telefoonnummer 058 – 286 3943

Voor vragen over incontinentiemateriaal of materialen voor de katheter kunt u contact opnemen met de verpleegkundig consulent continenzorg 058 – 286 6042.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met uw huisarts of dokterswacht.

Afbeeldingen:

p. 1 bron: Kankercentrum UZ Gent

p. 2, 3 bron: MCL

www.mcl.nl

Polikliniek urologie

MCL

MCL Harlingen

058 – 286 61 50

0517 – 499 858

©MCL juli 2024

Docnr. 33202 (6)